Golven beuken spectaculair op de kust van Cantabrië. Getty Images

Landelijk

9 min.

De nieuwe costa: bikini én regenpak mee

Toeristen beginnen ongerepte kust van Asturië en Cantabrië te ontdekken

Terwijl aan de populaire Spaanse costa's de bewoners demonstreren tegen het massatoerisme, raakt de noordkust steeds meer in trek als een veel rustigere en koelere zomerbestemming.

EDWIN WINKELS

Ze hadden eigenlijk in de bergen willen blijven. Hij is een vogelaar, gefascineerd door alles wat in de lucht zweeft, en dat is heel veel in de Picos de Europa: steenarenden, lammergieren, vale gieren, slangenarenden en wouwen, om een aantal van de indrukwekkende roofvogels te noemen. Maar de bergketen is dezer dagen in een lage bewolking gehuld, soms is het zicht maar 50 meter.

Dus zijn Ellen de Jong (65) en George van Eijk (65) maar doorgereden naar de kust. En dat is het bijzondere hier, in de regio's Asturië en Cantabrië: na 45 kilometer rijden ben je al van een hoge bergpas aan het strand gekomen. Met een uurtje in de auto zie je twee totaal verschillende werelden, die echter hand in hand gaan.

„Ik kwam hier al toen ik een jaar of 10 was", zegt De Jong. „We waren met zijn vijven, onze vader reed drie of vier zomers achtereen hierheen. We deden er drieënhalve dag over, je moest dwars door Parijs." De périphérique bestond nog niet, snelwegen waren er nauwelijks. Zeker niet de A8, die zich over meer dan 500 kilometer langs de Spaanse noordkust slingert. „Op die kronkelweggetjes van toen moesten we altijd overgeven", zegt ze met een lach.

Het echtpaar uit Leiden staat met de tent op de even bescheiden als prachtig gelegen camping van Comillas, op de eerste rang, bovenaan een klif. Het strandje beneden is slechts bereikbaar als het eb is. Dat bevoorrechte perceel kost 17,50 euro per nacht, plus 10 euro per persoon. Aan de Costa Brava of Daurada zouden ze zeker twee keer zo veel kwijt zijn. De Jong: „Ik was wel geëmotioneerd toen we hier aankwamen. Sinds mijn jeugd was ik hier niet meer geweest. En het is niets veranderd."

Het is onder meer die onveranderlijkheid die de Costa Cantábrica steeds populairder heeft gemaakt. Natuurlijk zijn dorpen en steden uitgedijd, maar aan de grotendeels ongerepte kust staan geen grote hotel- of appartementencomplexen. Die staan er ook niet in het beschermde natuurgebied van Picos de Europa, waar de hoogste bergen tot boven de 2500 meter reiken en waar beren, wolven en gemzen het groene, rotsachtige paradijs bewonen. Alles is er kleinschalig, waardoor er in augustus, dé vakantiemaand voor de Spanjaarden, bijna overal het bordje 'Vol' hangt.

Onbekendheid

Maar ook buitenlanders weten de minst bekende van de costa's steeds meer te vinden. Hun aantal groeide vorig jaar in Asturië met 35 procent, de hoogste toename in heel Spanje. De absolute cijfers reflecteren echter nog altijd de onbekendheid van de streek: 615.000 buitenlandse toeristen in 2023. In Catalonië waren dat er 18 miljoen, op de Balearen 14 miljoen.

„90 procent van de mensen die hier overnachten, zijn Spanjaarden. Buitenlandse kentekens zie je nauwelijks", zegt Ana Nava, al 36 jaar eigenaresse van camping Sella in het stadje Arriondas. Ze heeft twaalf bungalows en iets meer percelen, die vooral campers herbergen - duidelijk een geliefd transportmiddel om mee langs deze kust te trekken. Nava: „De grote groei begon in de coronazomer, mensen wilden en durfden niet meer op een kluitje in een hotel aan de populaire kusten te zitten." Ook het turismo rural, in vakantiehuizen op het platteland - al is plat land nou niet echt het juiste begrip aan deze kustlijn -, is daardoor populair.

Camping Sella ligt aan de gelijknamige rivier, waar elk jaar duizenden mensen in kajaks op het soms wilde smeltwater uit de bergen afdalen richting de zee. Dat is een tocht van 20 kilometer die enkele uren duurt. En zo hebben vrijwel alle toeristische attracties van Asturië en Cantabrië met de natuur te maken.

Monumenten zijn er dun gezaaid. Zo zijn er El Capricho de Gaudí in Comillas,

een woning ontworpen door de beroemde architect uit Barcelona, en de Cueva van Altamira, een prehistorische grot met enkele van de oudste vondsten in Europa. Daarnaast is er de eenvoudige schoonheid van de dorpen, waar mensen nog in het begin van de vorige eeuw lijken te leven, plus de levendigheid van de drie grote steden, Oviedo, Gijón en Santander.

De laatste twee liggen aan indrukwekkende baaien, waar, net als aan de hele kust, het verschil tussen eb en vloed van de Cantabrische Zee opvallend groot is en de stranden tientallen meters breed kunnen worden. Eind juni beleefden de inwoners de eerste stranddagen in maanden, maar daar zijn ze aan gewend.

„Je hebt hier geen mooiweergarantie. Vakantiegangers hebben altijd én badkleding én regenkleding bij zich", vertelt Lonneke Lodder (50). „Niettemin hebben we ook hier te maken met klimaatverandering: het lijkt gemiddeld minder te regenen dan voorheen. En omdat het in de rest van Spanje ook steeds warmer wordt, verkiezen meer mensen een vakantie hier, met hooguit zo'n 25 graden in de zomer."

Tekstschrijver

Lodder verruilde in 2018 haar bestaan als ambtenaar bij de gemeente Amsterdam voor die van zelfstandig tekstschrijver in een piepklein dorp. Dat ligt aan de voet van de populairste bestemming in de regio, de Lagos de Covadonga, enkele meren tussen bergtoppen die na een klim van 12 kilometer te bereiken zijn. Van juni tot september mag je er niet met de eigen auto naar boven en verzorgen bussen de verbinding om de natuur zo min mogelijk te belasten. Voor fietsers is het een geliefde uitdaging.

Ook volgens Lonneke Lodder betekende de coronaperiode een enorme impuls voor het toerisme in de regio. „We hadden hier een heel strenge lockdown, mensen zaten wekenlang opgesloten in hun flatje. Toen ze weer eruit mochten, zochten ze de natuur op. Zo hebben ze ook Asturië ontdekt. En iedereen die hier eenmaal is geweest, blijft terugkomen."

Op de Canarische Eilanden en de Balearen en in steden als Barcelona en Málaga zijn protesten geweest tegen het massatoerisme. In Asturië en Cantabrië vragen bewoners zich ook steeds meer af of het er niet te druk zal worden. Maar de regionale overheid probeert vooralsnog actief meer bezoekers te trekken. Met 10 miljoen euro subsidieert zij rechtstreekse vluchten vanuit meerdere Europese steden naar Oviedo. Vliegmaatschappij Vueling vliegt daardoor drie keer per week van Schiphol naar de streek.

Die toestellen zitten goed vol, weet Lodder uit ervaring. „Maar echt druk is het in de regio eigenlijk alleen in augustus, dan komen de Madrilenen massaal. Die komen niet allemaal uit Madrid, hoor, maar iedereen uit de rest van Spanje wordt hier tot 'Madrileen' bestempeld."

En die Madrilenen zorgen ook voor wat fricties. Het leven op dit ruige

platteland staat heel ver af van dat in de grote stad, en dat blijkt wennen voor veel toeristen. Meerdere dorpen hebben borden geplaatst om de bezoekers te waarschuwen. „Attentie, u komt hier op eigen risico. Er zijn kerkklokken die regelmatig luiden. Hanen die vroeg kraaien. Vee dat los rondloopt. Tractoren van boeren die werken om u te voeden. Smalle weggetjes die geen snelwegen zijn. De geur van koeienstront. Als u daar last van heeft, bent u misschien op de verkeerde plaats. Zo niet, dan zult u hier een warm welkom en veel gastvrijheid ontmoeten."

„De mensen hier zijn zo aardig, zo behulpzaam ook", bevestigen Anneke van Roemburg (59) uit Hilversum en Lea Hellinga (65) uit Rotterdam. „De meesten praten alleen maar Spaans, maar we redden ons wel." De twee vrouwen lopen op de kliffen ten westen van het stadje Llanes. De zee slaat tientallen meters in de diepte tegen de rotsen. Ook deze Bufones de Pria zijn een natuurlijke attractie. Bij een wilde zee spuit het water meters hoog de lucht in, en het gebrul van de zee is dan indrukwekkend.

„De natuur is overweldigend", zeggen de Nederlandse pelgrims. Ze lopen een deel van de noordelijke route van de Camino de Santiago op en neer langs de kust, hier kilometers- lang zonder een geasfalteerde weg. „We doen een beetje luxe, slapen niet in herbergen maar in leuke hotelletjes. Het is echt fabuleus. Met alles wat we zien, zijn we nogal aan het tuttebellen. Je leeft hier echt in het hier en nu."

En dat is de bedoeling van zo'n tocht. Anna Visser (49) liep de Camino ook en besloot er twee jaar geleden haar leven van te maken: aan de andere kant van het populaire Llanes, in het dorpje Pendueles, nam de Rotterdamse een pelgrimsherberg over. Alleen de allereerste dag kwam er niemand, sindsdien heeft ze, de zeven maanden per jaar en zes dagen per week dat haar Aves de Paso open is, gasten ontvangen. „Die ene dag vrij in de week heb ik echt nodig."

Pelgrims

Deze avond zit ze met zes pelgrims aan tafel, en haar zoon en zijn vriendin zijn even uit Nederland over. Visser kookt voor het gezelschap en laat iedere gast even zijn of haar verhaal doen. „Elke avond heb ik de wereld aan tafel, elke avond ga ik op reis zonder op pad te hoeven." In juli en augustus is het bijna elke dag volle bak en zijn haar twaalf bedden vol. Er is geen vaste prijs voor het verblijf, de gasten stoppen in een bus een donatie. „Het verschilt per dag. Sommigen geven meer, anderen minder, maar ik kan ervan rondkomen. Het leven is ook nog echt goedkoop hier."

Visser kende Spanje al goed, ze is overal in het land geweest. „Maar hier werd ik meteen verliefd op, het is zo anders dan de rest van Spanje. Altijd groen, tussen de bergen en de zee, heel feeëriek, je waant je in een film van Harry Potter of in Lord of the Rings." Het is een plek waar ze ook de échte liefde weer heeft gevonden; ze liep haar pelgrimstocht na de dood van haar man, sinds kort deelt ze haar leven als herbergier met Sebastian, een pelgrim die is blijven

hangen.

Het wisselende klimaat trekt Visser wel. In de winter wordt het nooit kouder dan 6 graden, in de zomer blijft de grootste hitte uit. Dat geeft nog een voordeel, geven veel bewoners aan: in de winter zijn er geen toeristen. Dan hoeven ze het voortkabbelende leven niet met anderen te delen.